

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

**STUDIUM V OBLASTI PEDAGOGICKÝCH VĚD PRO UČITELE
ODBORNÝCH PŘEDMĚTŮ, PRAKTICKÉHO VYUČOVÁNÍ A
ODBORNÉHO VÝCVIKU**

2021-2023

ZÁVĚREČNÁ PRÁCE

Klára Polášek

**Moderní didaktické přístupy k výuce dějepisu - příprava a
realizace projektových dnů**

Praha 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená závěrečná práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 19.11.2022

.....

Anotace

Závěrečná práce se ve své teoretické části zabývá teoretickou stránkou přípravy projektových dnů. Definuje projektovou výuku, metodu a projektový den. Dále rozebírá výhody a nevýhody realizace projektových dnů a věnuje se inkluzi žáků s OMJ. Praktická část mapuje průběh skutečného projektového dne na základní škole včetně fotodokumentace a porovnává ho s plánem. Na základě dotazníkového šetření dále analyzuje vnímání projektového dne zúčastněnými žáky v konfrontaci s očekáváním pedagogů.

Klíčová slova

dějepis, dotazníkové šetření, inkluze, mezipředmětové vztahy, projektový den, projektová metoda, projektová výuka, 2. stupeň základních škol, Výzva 54, žáci s OMJ

ÚVOD	6
TEORETICKÁ ČÁST	8
1 MODERNÍ DIDAKTICKÉ PŘÍSTUPY K VÝUCE DĚJEPISU	8
1.1 Edukační videa	8
1.2 3D Modely	9
1.3 Počítačové hry	10
2 SOUČASNÉ POJETÍ PROJEKTOVÉHO VYUČOVÁNÍ A PROJEKTOVÝCH DNÍ	12
2.1 Projektová metoda a projektové vyučování	12
2.2 Znaký projektové metody a projektového vyučování	13
2.3 Mezipředmětové propojení projektového vyučování a projektových dní ve výuce dějepisu	14
2.4 Příprava projektového vyučování a projektových dní	16
3 VÝHODY A NEVÝHODY PROJEKTOVÉ VÝUKY A PROJEKTOVÝCH DNÍ	18
3.1 Výhody	18
3.2 Nevýhody	19
4 SPECIFIKA PROJEKTOVÉ VÝUKY A PROJEKTOVÝCH DNÍ SE ŽÁKY S OMJ	21
PRAKTICKÁ ČÁST	22
5 PŘÍPRAVA A PLÁNOVÁNÍ PROJEKTOVÉHO DNE	22
5.1 Základní design projektového dne	23
5.2 Výzkumné cíle projektového dne	23
6 REALIZACE PROJEKTOVÉHO DNE	26
7 VYHODNOCENÍ PRŮBĚHU PROJEKTOVÉHO DNE	32
7.1 Dotazníkové šetření	32
7.2 Řízená diskuze	38
7.3 Reflexe zúčastněných pedagogů	39
ZÁVĚR	40
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	41
SEZNAM ZKRATEK	44
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	45
SEZNAM PŘÍLOH	46

ÚVOD

V současné době je dějepis jako školní předmět předmětem mnoha debat a názorů. Existuje mnoho přístupů jak školní výuku dějepisu zmodernizovat, zatraktivnit, zefektivnit a vůbec “dělat jinak, ne frontálně”. Rovněž tak se vyskytuje mnoho různých pohledů na realizaci výuky regionálních dějin nejen v dostupné literatuře, ale i ve spoustě sboroven a kabinetů.

Moderní didaktické přístupy k výuce dějepisu jsou ve znamení používání digitálních technologií a jejich vhodným kombinováním, příp. doplňování frontální výuky. První kapitola je proto věnována jejich základnímu přehledu ve funkci (částečné) náplně standardní výukové jednotky v délce 45 minut. Druhá až šestá kapitola pak komplexně rozpracovává téma jednodenního projektového dne, ve kterém je zakomponováno hned několik způsobů pedagogické práce.

Změnu v přístupu zažívá i didaktika regionálních dějin. Předkládaná práce přináší obraz implementace projektového pojetí výuky s regionální tematikou a s mezipředmětovými přesahy. Tato strategie je vhodným didaktickým prostředkem. Žáci by skutečně měli mít povědomí o historii místa, kde žijí a navštěvují školu.

Specifická oblast Prahy 11, konkrétně oblasti Jižního Města II je v tomto ohledu hůře uchopitelná než leckterá malá pražská městská část s historickou infrastrukturou (náves, kostel, alej s božími muky, hasičská nádrž apod.). Zároveň je tato lokalita stále obecně chápána jako místo bez historie a i tam žijící obyvatelé často nemají ke svému bydlišti zvláště silný vztah. Projektové dny věnované objevování okolí školy jsou proto všestranně přínosné. V posledních letech a zejména měsících tento fakt nabral ještě další rozměr a to sice začleňování velkého počtu dětí z Ukrajiny. Kromě nově přichozích ukrajinských dětí se jedná též o děti z Vietnamu. Tito žáci jsou označováni jako žáci s odlišným mateřským jazykem (zkráceně OMJ). Kritická je jejich úspěšná integrace do nových bydlišť, kolektivů a osvojování češtiny.

Dalším podnětem k této závěrečné práci byla proto potřeba detailně se zamyslet nad možnými způsoby jak výše zmíněné vzdělávací potřeby naplnit v rámci hodin dějepisu prostřednictvím jednodenní projektové výuky.

Cílem této práce je srovnat teoretickou základnu plánování a koncepcí projektové výuky a projektových dní s realitou proběhlého jednodenního projektového dne v 8. ročníku. Těžiště práce leží v praktické části, kde je v jednotlivých fázích popsán a dokumentován projektový den s názvem “Moje Jižní Město” z října tohoto roku. Teoretická část práce ukotvuje pojmy projektová výuka a projektový den, přináší analýzu výhod a nevýhod realizace těchto speciálních výukových bloků a dotýká se tématu inkluze. Práci je také možné pojmout jako příručku pro realizaci obdobných projektových dní na druhém stupni ZŠ.

TEORETICKÁ ČÁST

1 MODERNÍ DIDAKTICKÉ PŘÍSTUPY K VÝUCE DĚJEPISU

Dějepis je součástí školních kurikul již po staletí. V čase se proměňuje jeho pojetí a v současné době mají školy díky neexistenci obecně závazných osnov relativní volnost v pojetí a obsahu hodin. Z toho vyplývá široká paleta možných nástrojů, programů a metod, které mají učitelé k dispozici. Je většinou na pedagogovi samotném, jak své hodiny pojme.

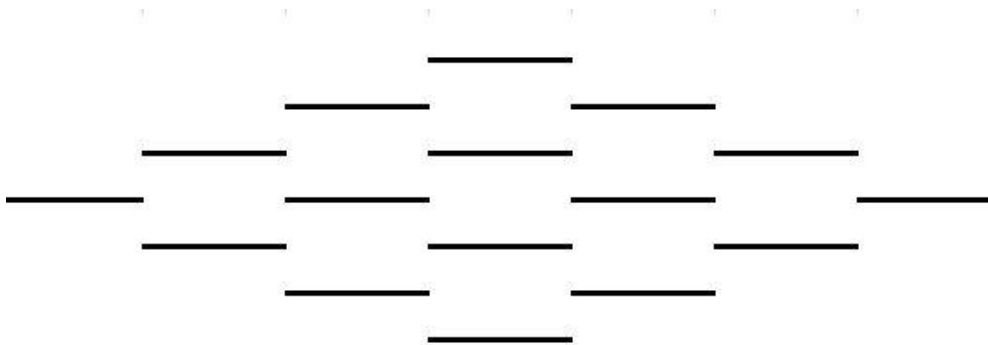
Následující podkapitoly přinášejí přehled vybraných nejnovějších moderních výukových strategií a pomůcek, z některé mezi mnohými pedagogy nejsou dosud známé. Překládané možnosti nejlépe slouží jako materiál v rámci 1 výukové jednotky.

1.1 Edukační videa

Tento nástroj samozřejmě není “nejnovější”, ale stále se rozšiřuje portfolio výukových videí, jež nyní bývají doprovázena nejrůznějšími pracovními listy apod. Shrnujícím portálem pro učitele ZŠ je portál ČT Edu a Paměť národa, kde jsou velmi cenné nahrávky pamětníků. Záleží pak na kreativitě učitele, jak s těmito materiály dále pracuje. V praxi se osvědčila např. metoda Diamant¹, kdy žáci po shlédnutí životního příběhu pamětníka zapisují klíčové události na předem přichystaný pracovní list. Kromě toho se dají videa reflektovat např. i metodou A - B hry².

¹ Více k metodě např. Čapek, Robert: *Moderní didaktika. Lexikon výukových a hodnotících metod.* Praha: Grada 2020, s. 43-44. ISBN 978-80-247-3450-7.

² Mgr. Lucie Čechová: *Text! Aneb tohle jste se také (ne)dozvěděli?* [workshop]. Praha, 10. 11. 2022.

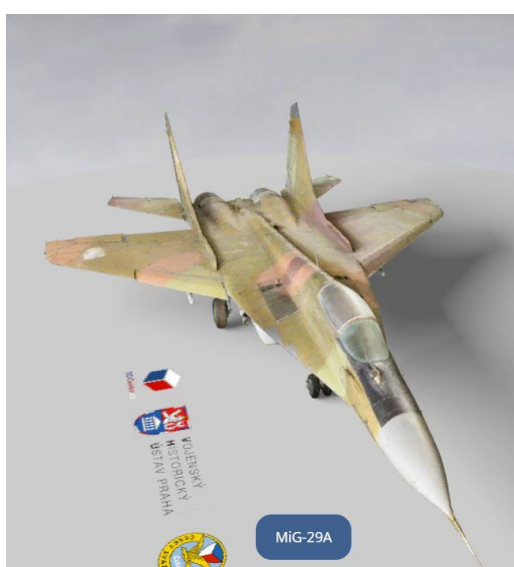
Obrázek 1: Obousměrný diamant

zdroj: autor

1.2 3D Modely

Obrovským oživením výuky jsou 3D modely, neboť žáci takto získají skvělý přehled o tom, jak mohl svět/jednotlivé předměty v minulosti vypadat. Středověké hrady lze dětem skvěle přiblížit např. díky webu 3D Česko. Největším benefitem je zde názornost. V návaznosti na shlédnuté modely žáci vyhledávají na internetu fotografie současného stavu a ve skupinách je porovnávají na pracovním listu a snaží se identifikovat pozůstatky např. středověkého záchodu. Výhodou je možnost si památku prohlédnout z jakéhokoliv úhlu.

Obr. 1 Ukázka 3D modelu stíhačky MiG-29A

zdroj: 3DČesko.cz, cit. 2022-11-14

Obr. 2 Ukázka 3D modelu hradu Přimda

Obr. 3 Ukázka 3D modelu hradu Přimda

zdroj: 3DČesko.cz, cit. 2022-11-14

zdroj: 3DČesko.cz, cit. 2022-11-14

1.3 Počítačové hry

Zařazování počítačových her do didaktiky dějepisu vzbuzuje od počátků značnou kontroverzi. Faktem ale zůstává, že mnohé hry jsou vyráběny za konzultací s historiky a nepstrádají historickou hodnověrnost. Průlom v zařazování počítačových her do výuky v České republice přinesl rok 2018, kdy Masarykova univerzita začala ve výuce

využívat českou hru z předhusitského období Kingdom Come³. Moderně smýšlející učitelé dějepisu mohou na sekvencích ze hry pracovat např. s dobovým oblečením a výstupy mohou být např. ve formě překreslení si do sešitů, myšlenkové mapy k životu vesničanů apod.

Velmi zajímavý je egyptský výukový mód hry Assassin's Creed, jež nabízí učitelům 75 krátkých vzdělávacích procházek starověkým Egyptem v délce od 5 do 25 minut⁴. Zde se osvědčilo žáky rozdělit do skupin a pověřit je vytvořením charakteristik postav ze sekvencí, opět např. formou Diamantu či prostého zápisu na společný list papíru a následné prezentaci ostatním spolužákům.

Vrcholem české tvorby je produkce firmy Charles Games⁵. Její videohry provázejí zájemce složitými momenty českých dějin, nicméně pro žáky ZŠ je tento materiál hůře uchopitelný a lze ho doporučit pro gymnázia.

Výše prezentované přístupy k výuce dějepisu nejsou zdaleka vyčerpávajícím soupisem, jejich představení si kladlo za cíl ukázat, jak je možné oživit běžné hodiny.

³ <https://www.em.muni.cz/vite/11080-video-kingdom-come-aneb-jak-zkonstruovat-stredovek>. Tento cyklus přináší podrobné analýzy hry.[online].[cit.2022-11-12]

⁴<https://eduzin.cz/wp/2021/10/19/lze-vyuzit-pocitacove-hry-ve-vyuce-dejepisu-prinasime-tipy-na-vzd-elavaci-digitalni-vylety-do-minulosti/>. [online].[cit.2022-11-12]

⁵ <https://charlesgames.net/>. [online].[cit.2022-11-12]

2 SOUČASNÉ POJETÍ PROJEKTOVÉHO VYUČOVÁNÍ A PROJEKTOVÝCH DNÍ

2.1 Projektová metoda a projektové vyučování

Každodenní pedagogické působení je realizováno s cílem, aby žáci byli schopni samostatně myslet a tvořit a zároveň dosáhli pro ně maximální úrovně poznání. Pro tyto cíle je projektové vyučování velmi vhodným nástrojem, neboť žáci jdou cestou samostatného nabývání poznatků, místo aby jim byly „servírovány” frontální metodou. Tato metoda má své místo ve vzdělávání, nicméně organizace projektových dní ve výuce dějepisu na 2. stupni ZŠ znamená přínosnou změnu ve vzdělávací rutině.

Projektová metoda je v Pedagogickém slovníku trefně definována jako vyučovací metoda, během níž jsou žáci „vedeni k samostatnému zpracování určitých projektů a získávají zkušenosti praktickou činností a experimentováním“⁶. Projektová výuka je tedy pedagogickou strategií, jež je založena na aktivním přístupu dětí a velmi dobré předchozí přípravě učitele. Bezsporně je to komplexní a propojený způsob vedení školní výuky, kdy se v jednotlivých fázích aplikují další metody typu brainstorming, dělení práce v týmech, řízená diskuze, práce se statistickými nástroji atd. Cílem projektové výuky je v myslích žáků integrovat poznatky a znalosti z rozličných oblastí a následně je propojovat s každodenní životní realitou žáků, aby se jim vytvářely myšlenkové mosty⁷. Toto je velmi důležité, protože dobře promyšlený projektový den v dětech buduje pocit, že téma není odtržené od jejich životů a že jim nabyté poznatky budou platné i mimo školu⁸.

Dalším důležitým aspektem projektové metody je fakt, že za výsledek jsou zodpovědní žáci. Zde je důležité vyzdvihnout fakt, že je na vyučujícím, aby dokázal velmi dobře specifikovat požadovaný finální výstup z projektového dne a tento musí být žákům dopředu precizně představen. Dále se lze bohužel ve školní praxi často setkat s ne zcela

⁶ PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ: *Pedagogický slovník*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2003, s. 184. ISBN: 80-7178-772-8.

⁷ SLEJŠKOVÁ, Lucie: *Projektová výuka*. 2011. [online]. Online dostupné z WWW: https://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogick%C3%BD_lexikon/P/Projektov%C3%A1_v%C3%BDuka. [cit. 2022-11-06].

⁸ Tamtéž.

přesně definovaným očekávaným finálním výstupem. Dokonce případně ani žádný předem definovaný finální výstup není požadován - v tomto případě se ale nejedná o projektový den, nýbrž o tématické vyučování (ať už v prostorách školy nebo jinde a společné je jen téma)⁹.

Pedagogové během realizací projektových dní/aplikace projektové metody hrají další klíčovou roli: musí zajistit ve třídě/skupině takové klima, aby žáci vůbec byli schopni spolupracovat a aby i slabší děti zažily pocit, že jsou šikovní a že něco dokáží. Ovšem toto je obecně platné pravidlo, ale na základě zkušeností lze tvrdit, že během projektové výuky se nedostatek pozitivní atmosféry projevuje daleko více než během běžných školních dní. S tímto souvisí rozvoj některých klíčových žákovských kompetencí definovaných v RVP ZV jako jsou např. schopnost pomáhat ostatním nebo spolupráce v rámci kolektivu¹⁰.

Podíváme-li se krátce na historii projektového vyučování, tak nalezneme dvě jména obecně uznávaných zakladatelů projektového vyučování: John Dewey a William Killpatrick¹¹. V našem prostředí je za zakladatele považován Václav Příhoda, který zavedl tzv. pracovní školy¹²

2.2 Znaky projektové metody a projektového vyučování

Tento typ pedagogické práce zahrnuje velkou skupinu aktivit, jejichž soupisy se v literatuře liší. Projektová metoda a projektové vyučování prošly rychlým vývojem, značně zrychleným od 90. let minulého století, kdy s nimi experimentovali jednotliví učitelé ve snaze oživit tehdejší vyučování a celá tematika byla značně neukotvená. V dnešní době lze shrnout, že společné jsou vždy tyto znaky:

- je řešen jasně vymezený problém a je pevně stanoven finální výstup,

⁹ Tématické vyučování, autor neuveden. [online]. Dostupné z WWW: https://wiki.rvp.cz/Sborovna/5Pripravy_na_vyuku/1.st/Tematick%C3%A9_vyu%C4%8Dov%C3%A1n%C3%AD. [cit.2022-11-06]

¹⁰ *Klíčové kompetence*. Dostupné z <https://www.msmt.cz/file/58196/>, ke stažení soubor .pdf, s. 7 - 11. [online]. [cit.2022-11-06].

¹¹ Labischová, Denisa a Gracová, Blažena: *Příručka ke studiu didaktiky dějepisu*. Ostrava: Ostravská univerzita, Filozofická fakulta, 2008, s. 63. ISBN: 978-80-736-858-43.

¹² K osobě Václava Příhody více na <https://www.databazeknih.cz/zivotopis/vaclav-prihoda-23902>. [online]. [cit.2022-11-11]

- žáci jsou aktivní a plně přebírají zodpovědnost za svou práci,
- průběh projektu a jeho výsledek je reflektován,
- obsah projektu vychází z běžného života a je pevně spjat s realitou,
- učitel zastává roli poradce, pozorovatele,
- projekt propojuje poznatky z různých oblastí a má výrazně mezipředmětový charakter,
- žáka motivuje k další činnosti, rozvíjí žákovy znalosti a dovednosti
- umožňuje práci ve skupinách, přičemž produkty jednotlivých skupin se liší¹³.

Projektové vyučování je nejkompexnějším příkladem integrovaného vyučování, což je trend, kterým se české školství chce ubírat v budoucnu. Robert Čapek označuje projektové vyučování za *“vysoce efektivní způsob edukace a bezesporu jde o nejvyšší stupeň didaktické dovednosti učitele”*¹⁴.

2.3 Mezipředmětové propojení projektového vyučování a projektových dní ve výuce dějepisu

Stejně jako ostatní předměty, také dějepis není jakýmsi předmětovým “ostrovem”, nýbrž je v souladu se současnými trendy pojímán interdisciplinárně¹⁵. Interdisciplinární propojení dějepisu je podle Labischové a Gracové na vysoké úrovni například v Německu, kde mají v rámci učebnic konkrétní návrhy na projektovou výuku (např. dějepisná učebnice *Das waren Zeiten*)¹⁶. Nejčastěji se jedná o práci s historickými prameny nebo s orální historií. Žákům se nejlépe pracuje s tématy, které si mohou “osahat” a která jim jsou blízká - ať už geograficky či náplní. Zejména v případě vesnic

¹³ Čapek, Robert: *Moderní didaktika. Lexikon výukových a hodnotících metod*. Praha: Grada 2020, s. 377-378. ISBN 978-80-247-3450-7.

¹⁴ Tamtéž, s. 377.

¹⁵ Labischová, Denisa a Gracová, Blažena: *Příručka ke studiu didaktiky dějepisu*. Ostrava: Ostravská univerzita, Filozofická fakulta, 2008, s. 61. ISBN: 978-80-736-858-43.

¹⁶ Tamtéž, s. 65

či jednotlivých městských částí nabízí propojení projektu a regionálních celou škálu sub témat k hlubšímu rozpracování žáky a rozmanité finální výstupy z projektových dní.

Nejúžeji je dějepis propojen s občanskou výchovou, což je reflektováno v Rámcovém vzdělávacím plánu (zkráceně RVP) tím, že je spojen do bloku Člověk a společnost (vzdělávací oblast 5. 5)¹⁷ V RVP se doslova říká, že *“vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu”*¹⁸. Právě projektové vyučování s regionální tematikou je pro naplňování těchto cílů ideální.

Dalším předmětem, kde dochází k úzkému spojení je zeměpis. Labischová a Gracová uvádějí, že *“propojení výchovně-vzdělávacího obsahu dějepisu a zeměpisu je dáno významem časoprostorových souvislostí a geografická orientace je nezbytná při lokalizaci historických jevů”*¹⁹. Velmi důležitá je obecně v hodinách práce s historickým atlasem. Během realizace projektových dní v terénu je bezesporu žádoucí zahrnout mezi úkoly práci s mapou v její papírové podobě. Na základě mnoha zkušeností lze říct, že dnešní žáci mají značné potíže s orientací na mapě a zcela spoléhají na mobilní telefony s aplikacemi, které jim verbálně udávají směr.

Dějepis se také propojuje s výukou dějin umění v rámci výtvarné a hudební výchovy. Labischová a Gracová spatřují toto prolínání nejintenzivněji při výuce historického rámce jednotlivých slohů, péči o kulturní dědictví naší země, rozvoji estetického citění u žáků a během návštěv muzeí a galerií²⁰. Toto obecné propojení je vhodné během projektové výuky doplnit o praktickou stránku - výtvarnou výchovu lze zakomponovat např. při výrobě posterů a panelů k tématu, pořizování fotografií nebo 3D výstupů (model místního kostela apod.). Z hlediska hudební výchovy jde o pořizování zvukových nebo audiovizuálních nahrávek v případě projektů ve formě divadelních představení, při výrobě jednoduchých hudebních nástrojů z období středověku apod.

¹⁷ <https://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=10623>. [vid.2022-11-12]

¹⁸ Tamtéž.

¹⁹ Labischová, Denisa a Gracová, Blažena: *Příručka ke studiu didaktiky dějepisu*. Ostrava: Ostravská univerzita, Filozofická fakulta, 2008, s. 62. ISBN: 978-80-736-858-43.

²⁰ Tamtéž, s. 63.

Interdisciplinarita se samozřejmě zrcadlí i v propojení s výukou českého jazyka a literatury a výukou cizích jazyků²¹. Během projektového vyučování je nutné dbát na celkovou úroveň výstupů, gramatickou stránku nevyjímaje. Aplikace cizích jazyků je v projektových dnech ve výuce dějepisu možná např. při vytváření cizojazyčných informačních panelů, při komunikaci se zahraničními partnerskými školami v rámci tzv.e-twinningu apod.

Labischová a Gracová dále uvádějí další interdisciplinární propojování s přírodovědnými obory, matematikou a dalšími školními předměty. V rámci realizací projektové výuky dějepisu na ZŠ může být prostor např. pro menší statistická data typu vývoj počtu obyvatel obce, počet padlých obyvatel v obou světových válkách apod²².

2.4 Příprava projektového vyučování a projektových dní

Přípravné práce na projektu je pro učitele dosti náročná a to zejména časově, protože je nutné vše důkladně promyslet a naplánovat. Nápad na realizaci projektového dne je nutné konzultovat s vedením školy. Často je nutná i konzultace s dalšími učiteli, jejichž předměty jsou navzájem v projektu propojovány.

Jak už bylo uvedeno výše, platný RVP je vystavěn tak, aby bylo možno realizovat projekty interdisciplinárně. V základním vzdělávání musí školy projít všechna tzv. průřezová témata jednotlivých vzdělávacích oblastí²³. Nicméně počet a typ projektů ale nakonec definují jednotlivé školní vzdělávací programy, v závislosti na materiálních, socioekonomických a personálních podmínkách jednotlivých škol. Někdy nastává situace, kdy je např. v rámci jednotlivých výzev a programů ze strany zřizovatele, ministerstva či evropských fondů k dispozici více peněz a školy pak tendují k nadprodukcí projektových dnů. Témata nebývají pak někdy kvalitně přichystána a žáci mají pocit, že jdou od projektu k projektu (žák se totiž nemůže v případě více současných projektů soustředit na kvalitní práci a nedochází k jeho plné aktivizaci)²⁴.

²¹ Tamtéž.

²² Labischová, Denisa a Gracová, Blažena: *Příručka ke studiu didaktiky dějepisu*. Ostrava: Ostravská univerzita, Filozofická fakulta, 2008, s. 62. ISBN: 978-80-736-858-43.

²³ <https://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=10843>[cit.2022-13-11]

²⁴ KAŠOVÁ, Jitka, Anna TOMKOVÁ a Markéta DVOŘÁKOVÁ: *Učíme v projektech*. Praha: Portál, 2009, s. 18. ISBN: 978-80-7367-527-1.

S projekty je možné začít už na prvním stupni základních škol. Jednodušší projekty pro první stupeň základních škol jsou založené na tématech z prvouky nebo vlastivědy. Na druhém stupni základních škol by měly být projekty integrální součástí školních vzdělávacích plánů. projekty určené pro žáky druhého stupně základních škol. Toto souvisí s naplňováním rozvoje klíčových kompetencí žáků definovaných v RVP - posilování sociální interakce, tvořivosti a kooperaci²⁵. Jedním z příkladů je i projekt předkládaný v praktické části, který přibližuje žákům jejich lokalitu z badatelského úhlu pohledu (otázky typu “zjistí, zda” a “najdi důkaz, že” apod.) a jehož výstupem je skupinový poster charakterizující určitou část sídliště Jižní Město II.

Obecně lze rozdělit přípravnou část projektového dne do čtyř fází:

1. Téma projektu - může pocházet i od žáků, ale to není běžné, většinou je autorem sám učitel či téma vzejde ze setkání předmětových komisí²⁶.
2. Vytvoření plánu projektu - sled jednotlivých úkolů, časový harmonogram, stanovení lokality, určení třídy, shromáždění pomůcek apod.
3. Provedení projektu - učitel dohlíží na práci žáků a asistuje žákům, probíhá výroba finálního výstupu a zakončení projektového dne prezentací.
4. Vyhodnocení projektu - zpětná vazba jde jak od spolužáků, tak i od učitele. Není doporučeno projektové dny známkovat. Hodnotí se jak samotný průběh dne, tak finální výstup.

Je zjevné, že role učitele dominuje v první a druhé fázi, pak jsou to žáci, nikoliv učitel, kteří jsou hybatelé projektového dne. Velmi pekně to popisuje Robert Čapek, když říká, že *“žáci jdou při plnění projektového úkolu svou cestou. Učitel je pouhým spolujezdcem, který nemluví řidiči do řízení a pouze jej případně upozorňuje na některé základy vjezdu a přednosti v jízdě”*.²⁷ Není zásadním problémem, když se společně se žáky učitel lehce odchýlí od tématu, pokud to má prospět zdatu projektu a rozvoji dětí.

²⁵ <https://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=10842> [cit.2022-11-13]

²⁶ To je případ i projektu realizovaného v praktické části.

²⁷ Čapek, Robert: *Moderní didaktika. Lexikon výukových a hodnotících metod*. Praha: Grada 2020, s. 377. ISBN 978-80-247-3450-7.

3 VÝHODY A NEVÝHODY PROJEKTOVÉ VÝUKY A PROJEKTOVÝCH DNÍ

Realizace projektové výuky přináší značné nároky na všechny zúčastněné strany:

- na pedagogy - ti jí organizují a nesou zodpovědnost za celkový průběh akce včetně zajištění bezpečnosti dětí při pohybu mimo prostory školy, což je stresující faktor.
- na žáky - přejímají odpovědnost nejen za výsledky, ale i sami za sebe během celé akce, mají svým chováním reprezentovat školu.
- na školu - musí se zajistit suplování za pedagogy, kteří realizují projektový den, případně je třeba koupit nějaké pomůcky, zamluvit určité prostory, proplatit faktury apod.

Z výše uvedeného výčtu by se tedy mohlo zdát, že projektová výuka pro pedagogy představuje zátěž, ale rozhodně tomu tak není, pokud je vše pečlivě promyšleno a naplánováno.

3.1 Výhody

Dobře naplánovaný a provedený projektový den umožňuje včlenit dítě do výchovně vzdělávacího procesu podle jeho individuálních možností a co je ještě důležitější je fakt, že každé dítě by mělo a chtělo zažít úspěch během školního vzdělávání. Projektový den, který je strukturován tak, aby se uplatnili i žáci s menším intelektovým kapitálem, kteří jsou ale zruční či umělečtější nadaní, je ideální (dítě dále rozvíjí svojí fantazii a kreativitu). Takový jedinec je pro skupinu důležitý v momentu, kdy např. vytváří ilustrace na posteru nebo modeluje přílehlou kancelářskou budovu apod.

V závislosti na charakteru projektu se také v dětech posiluje schopnost se sebevzdělávat a kriticky myslet, protože jsou nuceni pracovat s různými zdroji informací. Žáci se také takto učí propojovat starší poznatky a dovednosti s poznatky a dovednostmi novými. Speciálně ve skupinových projektech střednědobého charakteru hraje velkou roli

plánování času na jednotlivé úkoly, v čem se někteří žáci vyloženě najdou. Též rozvíjení komunikačních dovedností a vzájemné tolerance bývá u dobře vedených projektů o dost intenzivnější než o běžných školních dnech.

Z pohledu učitele je projektová výuka sice objektivně daleko náročnější na přípravu, ale přináší mu další profesní a osobnostní rozvoj. Je žádoucí, aby na konci projektového dne učitel zažil pocit motivace k dalšímu rozvoji vlastních dovedností, včetně schopnosti sebereflexe²⁸. Kromě tohoto subjektivního pocitu si takto pedagogové rozšiřují svá portfolia a obohacují je o nové metody.

Dalším přínosem projektových dní je možnost sledovat své žáky v jiných situacích než od katedry. Neméně důležité je i oboustranné momentální odpoutání se od práce s učebnicí či pracovními listy a práce s jinými zdroji informací.

Obtížné momenty pro pedagogy nastávají během evaluace celého dne a finálních výstupů projektových dní. Zde je učitel v roli moderátora, ale zároveň žáci (ve smyslu dětské soutěživosti) často čekají na jeho verdikt - kdo byl nejlepší. Je proto nutné zachovat věcnost, analyzovat dílčí nedostatky a přitom žáky pochválit a podpořit. Klade to tedy nároky na učitelovu osobnost při zachování pravidel hodnotící činnosti²⁹. Pokud je celý proces dobře zvládnutý, tak představuje pro všechny zúčastněné jednoznačně pozitivní zkušenost.

3.2 Nevýhody

Negativa projektové výuky a projektových dní vyplývají ze dvou hlavních důvodů:

1. celková místní atmosféra - je možné, že pedagog, který chce realizovat projektovou výuku je ve své škole jediný a nemá podporu vedení. Dále je možné, že rodiče považují tuto metodu za neefektivní a zbytečnou ("za nás se nic takového nepodnikalo a taky jsme to přežili", "zase si budete celý den jen hrát" apod.). Další možnou překážkou může být finanční a organizační náročnost projektů, případně nutnost jednat s orgány místní samosprávy, což opět přináší další zátěž pro vedení školy apod.

²⁸ Kyriacou, Chris: *Klíčové dovednosti učitele: cesta k lepšímu vyučování*. Praha: Portál 2012, s. 28. ISBN 978-80-262-0052-9.

²⁹ Tamtéž, s. 133.

2. nedostatečná teoretická znalostní báze učitelů - i když počátky projektového vyučování sahají až do 30. let 20. století³⁰, tak teoretická příprava pedagogů doposud není tak častá. Situace se ale výrazně zlepšuje a obecné povědomí o projektové výuce je v pedagogické obci stále větší a větší. Roli sehrává také stále se rozšiřující nabídka specializovaných seminářů a webinářů v rámci Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (zkráceně DVPP)³¹. Pedagogové si také musí v souladu s platnou legislativou GDPR zajistit souhlas rodičů s pořizováním fotodokumentace z projektových dní, pokud s ní chtějí dále pracovat apod³².

Celkově lze shrnout, že projektová metoda je pro svojí dynamičnost, dobrou profilovatelnost na lokální poměry a inkluzivnost různých činností ideální moderní vyučovací metodou a má jí patřit výrazné místo ve škále používaných metod v každé současné škole.

³⁰ Labischová, Denisa a Gracová, Blažena: *Příručka ke studiu didaktiky dějepisu*. Ostrava: Ostravská univerzita, Filozofická fakulta, 2008, s. 63. ISBN: 978-80-736-858-43.

³¹ Aktuální nabídku seminářů lze najít např. na stránkách NPI.CZ a moha dalších organizací.

³²https://www.campanus.cz/wp-content/uploads/2021/06/Zasady-ochrany-osobnich-udaju_ZS-aktualni.pdf

4 SPECIFIKA PROJEKTOVÉ VÝUKY A PROJEKTOVÝCH DNÍ SE ŽÁKY S OMJ

V těchto dnech je práce se žáky s OMJ velmi často skloňovaným tématem. Velká část škol se řídí materiálem nazvaným Desatero práce s OMJ a SPU³³ a v případě účasti dětí s OMJ na školních projektových dnech je třeba na tyto pravidla myslet. Objektivně to přináší pro pedagogy další nároky na přípravnou práci.

Trendem je úplná inkluze žáků s OMJ a jejich účast na projektových dnech je tak přirozená a žádoucí. Role vyučujícího je, aby jim umožnil co největší zapojení s ohledem na stupeň znalosti českého jazyka a jejich pozice v třídním kolektivu.

Nejlepší variantou projektového dne je z hlediska inkluze dětí s OMJ skupinová forma. Vyučující v této situaci skládají skupiny tak, aby žáci s OMJ tvořili tým se spolužáky, kteří se s nimi přátelí a je tak vysoká šance, že budou svým kamarádům pomáhat. V případě většího počtu dětí se stejným OMJ ve třídě lze dát do jedné skupiny dvě či více dětí ze stejné země původu, ale nedoporučuje se tvořit skupiny pouze z dětí se stejným OMJ.

Dalším úkonem, který náleží v přípravné fázi učitelům je v případě nutnosti příprava speciálně upravených pracovních listů, zjednodušených písemných zadání, klíčových slov doprovázených vysvětlujícími ilustracemi atd³⁴. V případě, že je při projektové výuce přítomen asistent pedagoga, je možné delegovat všechny tyto činnosti na něj.

Zejména starší žáci na druhých stupních ZŠ pracují během standardní výuky dějepisu s překladači na mobilních telefonech a snaží se vypracovávat stejné úkoly jako jejich spolužáci. Mají také k dispozici různé přehledy, časové osy a nyní i speciální materiály dostupné na webech ČT Edu³⁵, na webu Národního pedagogického institutu³⁶ a jinde. Vzhledem k rychle se vyvíjející situaci v podstatě nejsou k dispozici tištěné metodické materiály, ale materiálů v elektronické podobě je už nyní relativní dostatek.

³³https://cloud.inkluzivniskola.cz/sites/default/files/uploaded/cdj_a_svp_desatero.pdf [cit.2022-11-13]
. SPU - speciální poruchy učení.

³⁴ Tamtéž.

³⁵<https://edu.ceskatelevize.cz/namet/lide-a-dejiny-ceskych-zemi-v-ukrajinskem-jazyce?vsrce=okruh&vsrceid=pracovni-listy-v-ukrajinstine>

³⁶ <https://ukrajina.npi.cz/>

PRAKTICKÁ ČÁST

5 PŘÍPRAVA A PLÁNOVÁNÍ PROJEKTOVÉHO DNE

Naše škola se po celou dobu své existence aktivně zapojuje do inovačních programů MŠMT, případně hlavního města Prahy. Tento projektový den proběhl v rámci plnění Výzvy 54 - Začleňování a podpora žáků s odlišným mateřským jazykem - Operační program Praha - pól růstu ČR (dále jen V54)³⁷.

Myšlenka na realizaci projektového dne s tematikou regionálních dějiny vznikla v návaznosti na dva klíčové faktory: první byl fakt, že většina žáků bydlí v blízkosti školy a zároveň nemá absolutně povědomí o historii tohoto místa, což bylo mnohokrát předtím ověřeno během vycházek do okolí základní školy Campanus na Jižním Městě II. Druhým faktorem byla možnost využít finančních zdrojů z V54, neboť děti s OMJ je v oblasti Jižního Města okolo 10%³⁸.

Projektový den “Moje Jižní Město” měl tedy dva hlavní cíle: prvním bylo v rámci standardů V54 posílit vazby žáků na místo, kde žijí a speciálně u žáků s OMJ přispět k jejich adaptaci v novém prostředí a rozšířit slovní zásobu v českém jazyce. Druhým cílem byla realizace pedagogického výzkumu metodou dotazníkového šetření, ve kterém žáci reflektovali průběh právě skončeného projektového dne. Během celého programu bylo prováděna přímá observace dětí nejen za účelem zajištění jejich bezpečnosti, ale také mj. pro zprávy pro PPP.

V těchto dnech žáci v návaznosti na tento projektový den v rámci výtvarné výchovy zpracovávají téma okolí školy a jeho ideální podoba. Posiluje se takto mezipředmětový přesah tohoto projektového dne.

³⁷ Další detaily k tomuto programu a jeho pokračovací části a podmínek realizace jsou dostupné na [https://www.penizeproprahu.cz/vyzva-c-54-zaclenovani-podpora-zaku-odlisnym-materskym-jazykem-ii/\[cit.2022-11-05\]](https://www.penizeproprahu.cz/vyzva-c-54-zaclenovani-podpora-zaku-odlisnym-materskym-jazykem-ii/[cit.2022-11-05])

³⁸ [https://www.soc.cas.cz/sites/default/files/praha11.pdf\[cit..2022-11-4\]](https://www.soc.cas.cz/sites/default/files/praha11.pdf[cit..2022-11-4]). Novější údaje nejsou k dispozici, ale číslo je vzhledem k uprchlické vlně rozhodně výrazně vyšší.

5.1 Základní design projektového dne

V 54 má definovanou strukturu a po celou dobu plánování a přípravy na to byl brán zřetel. Jednou z podmínek plnění V54 je např. spolupráce školského zařízení s externím odborníkem. Dlouhodobou konzultantkou je pro naši školu odborná pracovníce Masarykova ústavu AV ČR Dr. Adéla Jůnová Macková.

Osobní setkání za účelem setkání nad plánem průběhu projektového dne a obsahovou stránkou dotazníkového šetření se uskutečnilo dne 26. září 2022. Proběhla diskuze o geografickém a tematickém vymezení projektového dne a o struktuře pracovního listu a grafických finálních výstupech z projektového dne.

V taxonomii projektového vyučování dle Josefa Valenty je předkládaný projekt koncipován následovně

- podle navrhovatele - uměle vytvořený učiteli a konzultantkou
- podle místa - školní
- podle počtu žáků - kolektivní, skupinový
- podle mezioborového zapojení - zahrnuje více předmětů
- podle kritéria času - střednědobý (1 den)³⁹

5.2 Výzkumné cíle projektového dne

Jak už bylo analyzováno v teoretické části, realizace projektových dnů má v současném základním školství bezesporu své místo. Na základě dosavadních zkušeností s projektovými dny je možné nastolit hypotézu⁴⁰, že žáci hodnotí projektové dny jako přínosné a obohacující, jsou během projektových dní aktivnější a pracují zodpovědněji s větším zápletem. Základním předpokladem pro to, aby projektový den opravdu proběhl se všemi náležitostmi a byl pro děti přínosem je jeho kvalitní příprava.

³⁹ Labischová, Denisa a Gracová, Blažena: *Příručka ke studiu didaktiky dějepisu*. Ostrava: Ostravská univerzita, Filozofická fakulta, 2008, s. 64. ISBN: 978-80-736-858-43.

⁴⁰ Ke tvorbě hypotéz v pedagogickém výzkumu blíže viz Gavora, Peter: *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno, Paido 2000, s. 50-57. ISBN: 80-85931-79-6.

Předpokladem zamýšleného výzkumu tedy bylo, že toto tvrzení bude verifikováno na souboru dětí z jedné třídy ve věku 13 - 14 let. Tato věková kategorie žáků obecně vyžaduje ze strany vyučujících značnou dávku pedagogického mistrovství, neboť je bývá často obtížné pro cokoli nadchnout.

Základní výzkumný problém předkládané práce bylo potvrzení hypotézy, že žáci druhého stupně vítají realizaci projektových dní.

5.3 Metoda projektového dne a metody pedagogického výzkumu

Dominantní vyučovací metodou byla projektová metoda a vyučovací forma byla skupinová⁴¹. V nich žáci plnili úkoly a v poslední fázi projektu tvořili skupinové postery (viz kapitola 5).

Během badatelské části dne prováděli vyučující také přímé pozorování žáků se speciálním zaměřením na 3 děti, kterým letos končí zpráva z Pedagogicko - psychologické poradny (zkráceně PPP). Vyučující se přitom pohybovali v terénu a pořizovaly terénní zápisy⁴² tak, aby co nejméně rušili pozorované žáky⁴³ a výstupem z této činnosti byly poznámky pro školní psycholožku a dokumenty PPP.

V závěrečné fázi dne byla aplikována kvantitativní výzkumná metoda formou dotazníkového šetření uzavřené skupiny žáků 8. ročníku velké pražské základní školy. Gavora uvádí, že *“dotazníkové šetření je nejfrekventovanější metodou zjišťování údajů”*⁴⁴, což lze praxí potvrdit.

Samotné dotazníkové šetření probíhalo individuálně, neboť bylo žádoucí získat zpětnou vazbu od každého jednotlivce za účelem potvrzení nebo vyvrácení základní hypotézy a za účelem získání co největšího množství podnětů pro budoucí projektové dny.

⁴¹ Doc. Dr. Ing. Katarína Krpáková - Krelová. *Didaktika odborných předmětů I.*[přednáška] Praha: UJAK, 28. 11. 2021.

⁴² Gavora, Peter: *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido 20.00, s. 151. ISBN: 80-85931-79-6. Listky byly opatřeny krátkými komentáři.

⁴³ Tamtéž, s. 78.

⁴⁴ Tamtéž, s. 99.

Dotazník ve formě Google Forms měli žáci sdílený v učebně dějepisu na platformě Google Classroom, kterou jsou zvyklí intenzivně využívat.

V závěrečné fázi projektového dne byla použita dialogická metoda, konkrétně diskuze⁴⁵. Detailní evaluaci projektového dne je věnována samostatná kapitola 6.

⁴⁵ Doc. Dr. Ing. Katarína Krpálková - Krelová. *Didaktika odborných předmětů I.*[přednáška] Praha: UJAK, 28. 11. 2021.

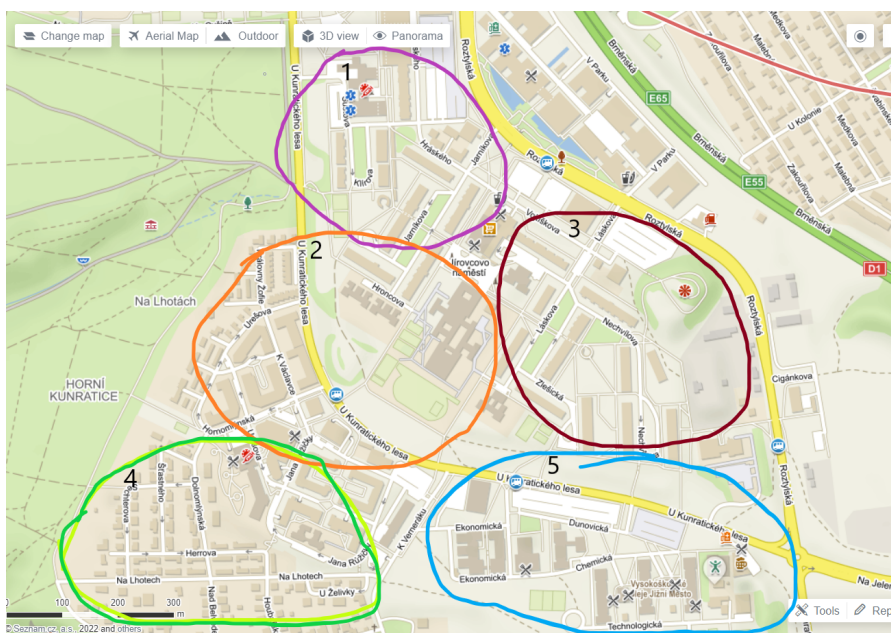
6 REALIZACE PROJEKTOVÉHO DNE

Projektový den “Moje Jižní Město” proběhl 11. října 2022 se třídou 8. C v počtu 24 žáků od 8 do 15 hodin včetně obědové přestávky a dílčích pauz dle aktuálních potřeb žáků a pedagogů. Průběh celé akce řídily 2 pedagogické pracovnice.

Žáci byli rozděleni do 5 skupin. Ve skupinách žáci pracovali tak, že si sami mezi sebou dělili úkoly podle svých schopností a talentu, čímž se rozvíjí žakovské kompetence v oblasti kooperace a schopnosti týmové práce.

Jednodenní program se uskutečňoval na dvou místech: jednak v prostorách Základní školy Campanus, Jírovcovo náměstí 1782 v Praze 4 a badatelská část probíhala v přilehlém okolí. Jeho ohraničení měli žáci definováno v této mapě:

Obrázek 4 Mapa Jižního Města s vyznačenými oblastmi

zdroj: autor práce v mapy.cz

Jednotlivé sektory, kde se pohybovaly skupiny dětí byly odlišeny barevně. Vytyčeny byly s ohledem na možnosti pedagogického dozoru a s ohledem na znalost okolí (bezpečnost dětí během volného pohybu).

Tabulka 1 Časový harmonogram projektového dne

aktivita	odhadovaná doba
první fáze - seznámení s tématem a plánem dne	60 min
druhá fáze - badatelská činnost	90 min
oddych a obědová pauza	90 minut
třetí fáze - vytváření posterů a jejich vzájemná prezentace	120 min
čtvrtá fáze - evaluační dotazník a řízená debata	60 minut

zdroj: autor práce

6. 1 První fáze projektového dne

Žáci se sešli v kmenové třídě 8. C v 8 hodin ráno. Byli detailně seznámeni s tématem projektového dne a s časovým harmonogramem.

Následně byli rozděleni do skupin, částečně dle osobních vazeb, nicméně v souladu s V54 bylo dbáno na rovnoměrné rozložení žáků s OMJ - 2 ukrajinské dívky, 1 chlapec z Vietnamu a 1 chlapec z Běloruska. Pozitivní je, že všechny tyto děti se velmi úspěšně integrují a hovoří aspoň částečně česky, přičemž 2 z nich se blíží úrovni rodilých mluvčích českého jazyka. Tento fakt znamenal i částečné ulehčení práce pro vyučující, neboť nebylo nutné vytvořit zjednodušené verze pracovního listu ani žádné jiné didaktické pomůcky speciálně pro tuto akci. Tito žáci jsou zvyklí pracovat s překladači ve svých telefonech a tuto možnost měli po celou dobu konání projektového dne.

Zástupci jednotlivých skupin si vylosovali barvu sektoru, kde budou provádět badatelskou část projektového dne. Každá skupina pak obdržela složku obsahující mapu, pracovní list a poznámkový blok a děti vyrazily do terénu vybaveny mobilními

telefony, které využili na splnění 1 úkolu na pracovním listě a k dohledávání informací k dalším úkolům. Je to také bezpečnější pro pedagogický dozor.

Tato fáze skutečně trvala 60 minut.

6.2 Druhá fáze projektového dne

Tato část dne byla vyplněna venkovní badatelskou prací dětí. Žáci dostali instrukce kdy a kde se sejdou s vyučujícími a skutečně to všichni dodrželi.

Ve vymezeném čase sbírali informace v okolí a plnili úkoly na pracovním listě. V jednotlivých skupinách probíhala svobodná dělba práce a za výsledek byla zodpovědná celá skupina dětí.

Pracovní list se skládá z úkolů různého charakteru a spojuje v sobě více předmětů, což je v projektové výuce žádoucí. Žáci byli také vedeni k interakci se zaměstnanci místního Komunitního centra Zahrada, neboť měli zjistit, zda i v říjnu 2022 funguje komunitní zahrada.

Vyučující po celou dobu obcházeli vymezenou oblast. Děti se často tázaly na správnost jejich odpovědí a vyučující je naváděl správným směrem, ale trvali na tom, aby děti samy zodpověděly všechny otázky i za pomoci internetu.

Tato část dne celkově skutečně trvala cca 90 minut v souladu s předpokladem. Žákům byl následně poskytnut čas na oddech, sdílení zážitků a následný oběd.

Zde je několik fotografií z průběhu badatelské fáze:

Obrázek 5: fotografie z projektového dne

zdroj: autor práce

Obrázek 6: fotografie z projektového dne

zdroj: autor práce

Obrázek 7: fotografie z projektového dne

zdroj: autor práce

6.2 Třetí fáze projektového dne

Po obědě žáci vytvořili v učebně postery na čtvrtky formátu A3 a následně je prezentovali spolužákům. Znalostně slabší žáci s výtvarným nadáním měli možnost se výrazně realizovat. Tyto momenty jsou bezesporu velmi přínosné nejen pro osobnostní rozvoj žáků a jejich sociálních kompetencí, ale i pro celkové klima ve třídě. Děti měly zadané následující body: minimálně 2 fakta a minimálně 2 ilustrace, jinak limitovány nebyly.

O přestávkách se na vznikající postery chodily do učebny dívat děti z jiných tříd a to v žácích posilovalo pocit, že dělají něco smysluplného a přínosného.

Po cca 90 minutách žáci představili svůj sektor v podobě posteru před tabulí a seznamovali spolužáky se zjištěnými fakty. Návazně zhodnotili práci své skupiny a sebe samých. Vzápětí proběhlo také krátké vrstevnické hodnocení.

Postery byly následně instalovány na nástěnku a připravené k vystavení ve vnitřních prostorách školy. V prvních dnech rozhodně poutaly značnou pozornost osazenstva školy.

Obrázek 8: fotografie z projektového dne

zdroj: autor práce

Obrázek 9: fotografie z projektového dne

zdroj: autor práce

Obrázek 10: fotografie z projektového dne

zdroj: autor práce

Obrázek 11: fotografie z projektového dne

zdroj: autor práce

Tato fáze celkově trvala cca 120 minut.

6.4 Čtvrtá fáze projektového dne

Na odpolední hodiny byla naplánována evaluace projektového dne. Tato etapa proběhla ve dvou fázích: statisticko - výzkumné a diskuzní.

Jako první žáci vyplňovali evaluační dotazník v počítačové učebně. Výzkumný vzorek byl tvořen 24 žáky osmé třídy ve věku 13-14 let. Je to uzavřená skupina dětí, které se navzájem znají. Jejich úkolem bylo pomocí dotazníku reflektovat proběhlé celodenní aktivity a tak potvrdit či vyvrátit hypotézu, že kvalitně sestavené a promyšlené projektové dny jsou dětmi oblíbené a že ony samy je hodnotí pozitivně.

Následně se žáci přesunuli zpět do učebny. Po přestávce proběhla půlhodinová celotřídní debata reflektující průběh projektového dne a žáci poté odešli domů. Tato část dne trvala v reálu celkem 60 minut. Na jejich konci již žáci začínají projevovat únavu po celém dni a pro vyučující již bylo obtížnější udržet pozornost dětí.

7 VYHODNOCENÍ PRŮBĚHU PROJEKTOVÉHO DNE

Jakkoli se může zdát vyhodnocovací část projektového dne jako relativně jednoduchá, není tomu tak, zejména pokud se jedná o vrstevnickou diskuzi. Je také třeba mít na vědomí, že toto je poslední etapa projektového dne a pozornost dětí klesá.

Vyhodnocení uběhlého projektového dne bylo provedeno dvěma způsoby: jednak kvantifikační metodou formou dotazníku a následně dialogickou metodou ve formě řízené žákovské diskuze nad jednotlivými otázkami a projektovým dnem jako celkem. Vyučující působili jako moderátoři debaty.

7.1 Dotazníkové šetření

Jak již bylo uvedeno výše, dotazníkové šetření je pro potřeby evaluace projektového dne nejvhodnější a nejrozšířenější nástroj. Celkem bylo položeno 7 otázek. Dotazníkové šetření mělo dva účely:

1. účelem bylo potvrdit či vyvrátit hypotézu, že takto sestavený projektový den je pro žáky přínosný a přispívá k jejich seberozvoji.
2. účelem bylo získat takový soubor dat, který by po analýze umožnil následné iterace tohoto projektového dne v ještě kvalitnější podobě.

Z celkového počtu 7 otázek jich 5 mělo formu uzavřené otázky - tzv. dichotomické otázky⁴⁶. Tyto byly zvoleny s ohledem na účast žáků s OMJ, neboť je pro ně jednodušší porozumět a odpovědět. Taktéž pro některé inkludované žáky je tento typ otázek nejděčnější. Pouze 1 otázka byla formulována jako škálovaná⁴⁷ a žáci měli odpovědět jako ve škole na stupnici 1 - 5. návratnost byla zajištěna na 100%, neboť děti dotazník zpracovávaly ještě téhož dne v počítačové učebně. Během přípravy dotazníku byl zvažován i fakt, že žáci budou po celodenním programu již unavení a byl tomu uzpůsoben počet otázek a celková forma dotazníku.

⁴⁶ Gavora, Peter: *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido 20.00, s. 102. ISBN: 80-85931-79-6.

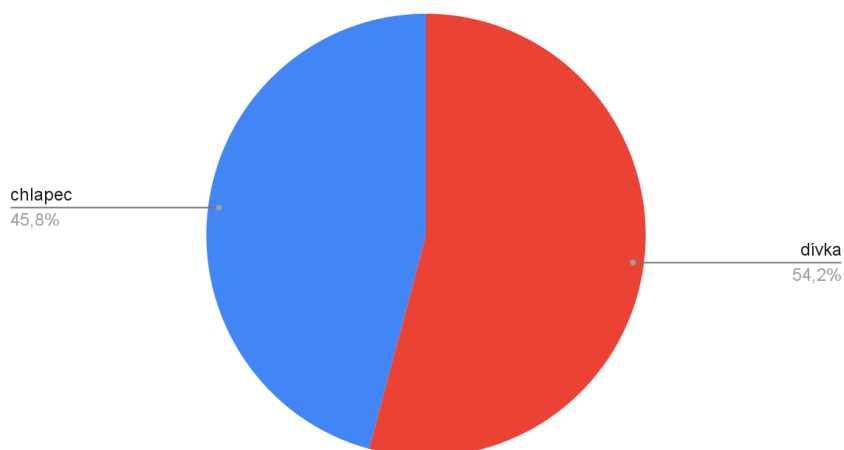
⁴⁷ Tamtéž, s. 104.

Interpretace získaných dat proběhla dle doporučení Gavory s jistým časovým odstupem⁴⁸. Jednotlivá zjištění z dotazníku jsou komentována a konfrontována s předchozími očekáváními a tvrzeními zainteresovaných vyučujících. Plynou z nich doporučení pro další praxi. Kromě toho vyučující získali cenné zkušenosti pro tvorbu budoucích dotazníků, zejména v oblasti formulování otázek.

7.1.1 Úvodní otázka

Vzhledem ke konceptu dotazníkového šetření zjišťovala tato úvodní otázka demografické údaje zkoumaného vzorku:

POHLAVÍ

graf 1: Pohlaví

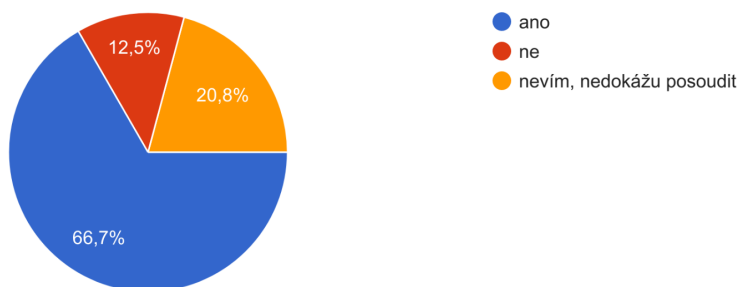
zdroj: autor práce

⁴⁸ Tamtéž, s. 136

7.1.2 Otázka č. 1:

MÁŠ POCIT, ŽE TÝMOVÝ PROJEKT JE ZAJÍMAVĚJŠÍ NEŽ KDYBYS PRACOVAL SÁM?

24 odpovědí

graf 2: Máš pocit, že týmový projekt je zajímavější než kdybys pracoval sám?

zdroj: autor

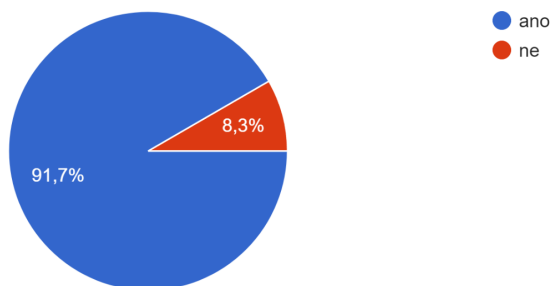
Poměrně vysoké číslo hovoří ve prospěch realizací projektových dnů ve skupinách a tato strategie je také v souladu s doporučeními uvedenými v rozličných metodických materiálech. Jednoznačně lze říct, že benefity pramenící z nutnosti spolupráce a dělení rolí přispívají k formování dětí směrem ke schopnosti spolupracovat, i když je to pro některé žáky obtížnější. Také tento trend je v souladu s moderním stylem výuky a s rozvojem klíčových kompetencí definovaných v RVP.

Tato otázka měla možnost "nevím, nedokážu posoudit" záměrně. Vyučující si chtěli potvrdit nebo vyvrátit domněnku, že části dětí je jakoby jedno, jaký koncept projektový den má. Pětina třídy tedy nemá vyhraněný názor, ale během samotného projektového dne se valná většina z těchto indiferentních žáků zapojila. Toto tvrzení jednak vyplývá z odpovědí na následující otázku a také je empiricky potvrzeno pozorováním prováděným zúčastněnými pedagogy.

7.1.3 Otázka č. 2:

DOKÁZALI JSTE PRACOVAT JAKO TÝM?

24 odpovědí

graf 3: Dokázali jste pracovat jako tým?

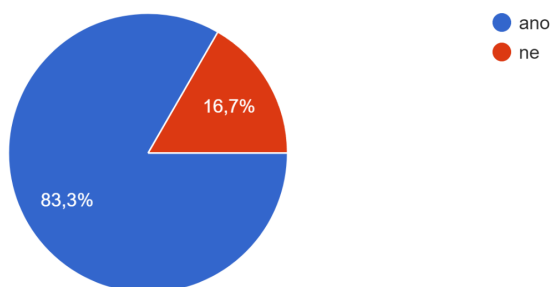
zdroj: autor práce

Zde je vidět, že po počátečním rozdělení rolí a možných úskalích se naprostá většina dětí zapojila. Vždy budou v rámci třídního kolektivu jedinci, kteří nebudou ochotni spolupracovat a je úkolem vyučujících s tímto pracovat, samozřejmě při zachování respektu k individualitě dítěte. Velmi vysoké procento u odpovědi ANO dokazuje, že ve třídě celkově panuje pozitivní klima⁴⁹.

7.1.4 Otázka č. 3:

HODNOTÍŠ TÉMA JAKO ZAJÍMAVÉ A PRO TEBE PŘÍNOSNÉ?

24 odpovědí

graf 4: Hodnotíš téma jako zajímavé a pro tebe přínosné?

zdroj: autor práce

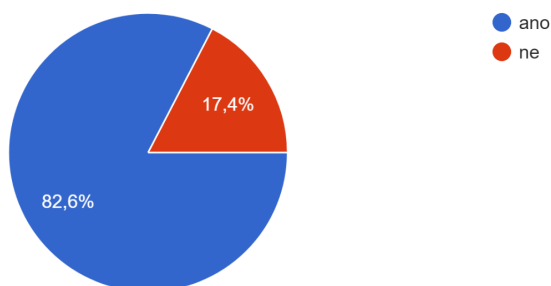
⁴⁹ Více k tématu klimatu ve třídě např. Kyriacou, Chris: *Klíčové dovednosti učitele: cesta k lepšímu vyučování*. Praha: Portál 2012, s. 79-90. ISBN 978-80-262-0052-9

Dosažené číslo potvrzuje, že většina zúčastněných se skutečně dozvěděla nové informace o místě jejich bydliště a téma jako celek bylo zvoleno vhodně. Z následné debaty vyplynulo, že z pochopitelných důvodů téma méně zaujalo dojíždějící žáky.

7.1.5 Otázka č. 4

MYSLÍŠ SI, ŽE VYROBENÉ PANELY ZAUJMOU ŽÁKY NAŠÍ ŠKOLY, OSTATNÍ VYUČUJÍCÍ A NÁVŠTĚVNÍKY NAŠÍ ŠKOLY?

23 odpovědí

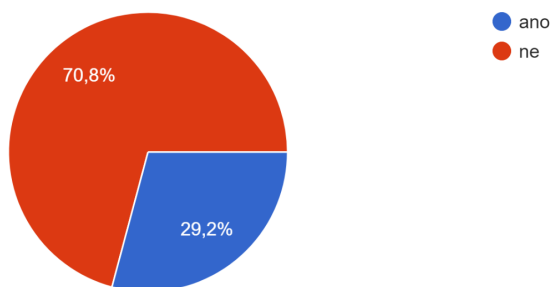
graf 5: Myslíš si, že vyrobené panely zaujmou žáky naší školy, ostatní vyučující a návštěvníky naší školy? zdroj: autor práce

Opět lze říct, že výsledky jsou v souladu s osobnostním nastavením jednotlivců a míře jejich zapojenosti do 3. fáze projektového dne. Vyučující si jsou vědomi rezerv při tvorbě posterů a jejich finální podobě (nejsou z technických důvodů zalaminované), nicméně s jistým časovým odstupem je možné tvrdit, že postery se těšily pozornosti ostatních dětí a zaměstnanců školy.

7.1.6 Otázka č. 5:

MYSLÍŠ SI, ŽE SE DÍKY TOMUTO PROJEKTU BUDEŠ DÍVAT NA SVOJE OKOLÍ JINAK?

24 odpovědí

graf 6: Myslíš si, že se díky tomuto projektu budeš dívat na své okolí jinak?
zdroj: autor práce

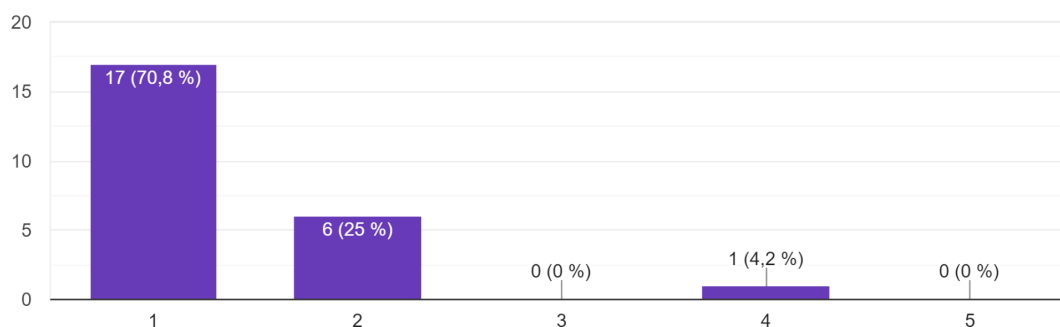
Zde bylo očekávání autorek projektového dne trochu vyšší, než se prokázalo dotazníkovým šetřením. Nejčastějším argumentem v diskuzi proč žáci nezmění optiku pohledu na okolí školy byl argument, že tam není nic zajímavého. Nicméně toto stanovisko zastávala jen necelá třetina třídy a bylo to také předmětem vášnivé debaty mezi žáky v poslední fázi projektového dne.

7.1.7 Otázka č. 6:

Tato otázka byla jediná škálovaná otázka, pro děti dobře uchopitelná a pro vyučující jednoznačně interpretovatelná.

KDYBYS MĚL DÁT DNEŠNÍMU DNI ZNÁMKU JAKO VE ŠKOLE, TAK BY TO BYLA:

24 odpovědí

graf 7 : Kdybys měl dát dnešnímu dni známku jako ve škole, tak by to byla:
zdroj: autor práce

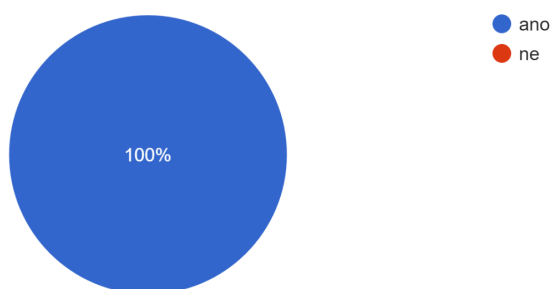
V plánovací fázi projektového dne byl v rámci debaty mezi autorkami námětu stanoven limit pro splnění cíle: minimálně nadpoloviční velká spokojenost žáků - známka 1. Dosažené procento lze proto považovat za velký úspěch a splnění cíle vyučujících a konzultantky. Při subjektivním hodnocení dosaženého procentního zisku 70, 8% je třeba mít na zřeteli, že u některých žáků - cizinců se nepředpokládá užší vazba na sídliště Jižní Město II. Další 4 žáci jsou dlouhodobě vedeni v péči PPP s celou škálou diagnóz. Je proto dost dobře možné, že pro tyto děti může být jakákoliv změna vůči školní rutině složitější zvládnout a takový projektový den je celkově rozhodně stojí více úsilí.

Čtvrtina respondentů hodnotila proběhlý projektový den jako “chvalitebný”. Je dost pravděpodobné, že sem patří žáci, které je obecně těžší zaujmout a nadchnout. Za úspěch lze považovat, že pouze jeden žák ze 24 dal projektovému dni známku 4 a žádný žák nehodnotil celou akci známkou 5.

7.1.8 Otázka č. 7:

MĚL BY DALŠÍ PROJEKTOVÝ DEN TAKY ČÁSTEČNĚ PROBÍHAT VENKU?

24 odpovědí

graf 8: Měl by další projektový den taky částečně probíhat venku?
zdroj: autor práce

Závěrečná otázka byla formulována s ohledem na koncepci budoucích projektových dní. Panující 100% shoda svědčí o tom, že žáci vítají příležitosti ke vzdělávání mimo prostory školy, což je v souladu s moderními didaktickými trendy⁵⁰. Zde je ovšem nutné pro pedagogy zachovat určitou míru vnitřní disciplíny, aby takové dny nebyly z hlediska vzdělávacího promrhané. Klade to na pedagogy zvýšené nároky na přípravu nejrůznějších pracovních listů, her s QR kódy a podobně. Kromě tohoto aspektu také hrozí vyšší riziko např. úrazů a pedagogický doprovod může být vystaven nečekaným krizovým situacím.

7.2 Řízená diskuze

Posledním bodem byla diskuze dětí na základě sady otázek z dotazníkového šetření. Žáci měli také prostor si některé věci ujasnit a pro vyučující znamenala tato fáze sběr připomínek a podnětů pro iteraci takového dne a samozřejmě i pro zcela nové projektové dny.

⁵⁰ Čapek, Robert: *Líný učitel. Kompas moderního učitele*. Praha: Raabe 2020, s. 36. ISBN 978-80-7496-456-5.

Tato fáze dne měla, navzdory tomu, že byla posledním dnem programu velkou dynamiku a vyučující občas museli usměrňovat diskuzi, aby se děti nepřekřikovaly. Podle očekávání se dominantnější žáci snažili mluvit co nejvíc a měli problém pustit ke slovu i ostatní děti. Toto jsou momenty, kdy se učitel slovy Roberta Čapka z role “*spolujezdce*” musí překlopit do role “*řidiče*”⁵¹.

Nejdůležitějším vzkazem z celé diskuze byla spokojenost žáků, ve většině měli dobrý pocit z právě skončeného dne. Na některých dětech však už byla patrná únava. V 15 hodin odešli žáci domů.

7.3 Reflexe zúčastněných pedagogů

V následné reflexi vyučující sestavili soubor námětů a tipů na příští projekty. Tento soupis je čistě interního charakteru a na konci listopadu tohoto roku bude prezentován na schůzce metodického sdružení.

⁵¹ Čapek, Robert: *Moderní didaktika. Lexikon výukových a hodnotících metod*. Praha: Grada 2020, s. 377. ISBN 978-80-247-3450-7.

ZÁVĚR

Výsledky dotazníkového šetření a známka, kterou děti udělily tomuto dni jednoznačně potvrzují funkčnost a přínos jednodenních projektových dní ve výuce dějepisu na 2. stupni ZŠ a jejich vysokou oblíbenost mezi žáky.

Realizovaný “jihoměstský” den splnil své cíle a v některých ohledech je i předčil. Děti pozitivně reagovaly na určitou míru zodpovědnosti, když se měly samostatně pohybovat po sídlišti a se vloženou důvěrou dokázaly velmi dobře pracovat. V jejich očích byla terénní badatelská část dne tou nejzajímavější, což bylo jasně vidět i v debatě, kdy padaly věty začínající slovy “věděl jsi, že...., všiml sis, že....”?

Potvrdila se také vstupní hypotéza, že kvalitně přichystaný projektový den je přínosem pro žáky i učitele. Pro zúčastněné pedagogy je vedle souboru dat z dotazníkového šetření důležitým výstupem také seznam námětů získaných pro další projektové vyučování. Mezi takovými návrhy je třeba možnost koncipovat projektové dny jako únikové hry či začlenění více prvků soutěží mezi jednotlivými týmy. Zejména motiv únikových her v terénu si zaslouží další rozvíjení. Také nápad na větší zapojení moderních technologií do struktury projektových dní je zajímavý a ve svém důsledku povede k dalšímu rozvoji pedagogů, kteří si osvojí nové digitální dovednosti.

Dalším doporučením plynoucím z provedeného pedagogického výzkumu zcela jistě je častější implementace regionálních aspektů do výuky dějepisu, neboť tímto způsobem je posilována vazba dětí na místo, kde žijí, navštěvují školu a kde mají kamarády.

Také vedení školy hodnotilo proběhlý projektový den velmi vysoko a bylo dohodnuto, že se na jaře tohoto školního roku v lehce modifikované podobě bude realizovat se žáky 7. ročníků. Určitě si lze dále představit rozložení tématu do více dní, možnosti detailnějšího zkoumání krátkých dějin specifické sídlištní lokality Jižního Města II, ale zde se již naráží na realitu hodinových dotací dějepisu na 2. stupni ZŠ a v neposlední řadě také na provozní problémy, vzniklé z celodenní alokace 2 pedagogů na projektovém dni.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

ČAPEK, R. *Moderní didaktika. Lexikon výukových a hodnotících metod.* Praha, Grada 2020. ISBN 978-80-247-3450-7.

ČAPEK, R. *Líný učitel. Kompas moderního učitele.* Praha, Raabe 2020, s. 36. ISBN 978-80-7496-456-5.

ČASTORÁL, Z. *Tvůrčí přístup při tvorbě bakalářských a diplomových prací.* Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2012. 88 s. ISBN 978-80-7452-025-9.

GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu.* Brno, Paido 2000. ISBN: 80-85931-79-6.

Jak vypracovat bakalářskou a diplomovou práci. 5., přeprac. a rozš. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2013. ISBN 978-80-7452-037-2.

KAŠOVÁ, J., A. TOMKOVÁ. a M. DVOŘÁKOVÁ. *Učíme v projektech.* Praha: Portál, 2009, ISBN: 978-80-7367-527-1.

KYRIACOU, CH. *Klíčové dovednosti učitele: cesta k lepšímu vyučování.* Praha, Portál 2012, s. 28. ISBN 978-80-262-0052-9.

LABISCHOVÁ, D. a GRACOVÁ, B. *Průručka ke studiu didaktiky dějepisu.* Ostrava, Ostravská univerzita, Filozofická fakulta, 2008, ISBN: 978-80-736-858-43.

PRŮCHA, J., E. WALTEROVÁ a J. MAREŠ. *Pedagogický slovník.* 4., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2003. ISBN: 80-7178-772-8.

Doc. Dr. Ing. Katarína Krpálková - Krelová. *Didaktika odborných předmětů I.*[přednáška] Praha: UJAK, 28. 11. 2021.

Mgr. Lucie Čechová: *Text! Aneb tohle jste se také (ne)dozvěděli?* [workshop] Praha, 10. 11. 2022.

Seznam použitých internetových zdrojů

SLEJŠKOVÁ, Lucie: *Projektová výuka*. 2011. Wiki [online]. [cit. 2022-11-06]
Dostupné z:
https://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogick%C3%BD_lexikon/P/Projektov%C3%A1_v%C3%BDuka.

ŽALSKÝ, P. *Výuka dějepisu v ulicích*. Metodický portál / Odborné články [online].
[cit. 2022-11-14] Dostupné z:
<https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/22888/vyuka-dejepisu-v-ulicich-.html>

Hrad Přimda - 3DČesko.cz. 3DČesko.cz [online]. [cit. 2022-11-14]. Dostupné z:
<http://www.3dcesko.cz/3d-model-hradu-primda>

Mig 29A - 3DČesko.cz. 3DČesko.cz [online]. [cit. 2022-11-14] Dostupné z:
<http://www.3dcesko.cz/mi>

Kingdom Come aneb Jak zkonstruovat středověk | Víte...? věda.muni.cz.Magazín
M: Zprávy z MUNI | em.muni.cz [online] .[cit.2022-11-12]. Dostupné z:
<https://www.em.muni.cz/vite/11080-video-kingdom-come-aneb-jak-zkonstruovat-stredovek>

Lze využít počítačové hry ve výuce dějepisu? Přinášíme tipy na vzdělávací digitální výlety do minulosti. [online]. [cit.2022-11-12]. Dostupné z:
<https://eduzin.cz/wp/2021/10/19/lze-vyuzit-pocitacove-hry-ve-vyuce-dejepisu-prinasime-tipy-na-vzdelavaci-digitalni-vylety-do-minulosti/>

Klíčové kompetence. 5.5.1 Vzdělávací obor - Dějepis - Rozdělený a integrující se svět [online].[cit. 2022-11-6]. Dostupné z <https://www.msmt.cz/file/58196/>

Tematické vyučování [online].[cit.2022-11-06]. Dostupné z:
https://wiki.rvp.cz/Sborovna/5Pripravy_na_vyuku/1.st/Tematick%C3%A9_vyu%C4%8Dov%C3%A1n%C3%AD.

Žáci s odlišným mateřským jazykem na základních školách v Praze Výsledky pro vybraný správní obvod a všechny pražské školy Výsledky výzkumného šetření ve školním roce 2020/2021. Sociologický ústav AV ČR, v. v. i. [online].[cit. 2022-11-13]. Dostupné z: <https://www.soc.cas.cz/sites/default/files/praha11.pdf>

4 Klíčové kompetence. DIGIFOLIO [online]. [cit.2022-11-06]. Dostupné z:
<https://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=10842>

Zásada ochrany osobních údajů. ZŠ CAMPANUS. [online].[cit.2022-11-12].
Dostupné z:
https://www.campanus.cz/wp-content/uploads/2021/06/Zasady-ochrany-osobnich-udaju_ZS-aktualni.pdf

ČDJ a SVP. Inkluzivní škola [online].[cit.2022-11-12]. Dostupné z:
https://cloud.inkluzivniskola.cz/sites/default/files/uploaded/cdj_a_svp_desatero.pdf

Lidé a dějiny českých zemí pro ukrajinské žáky. ČT edu [online]. [cit.2022-11-12].
Dostupné z:
<https://edu.ceskatelevize.cz/namet/lide-a-dejiny-ceskych-zemi-v-ukrajinskem-jazyce?vsrc=okruh&vsrcid=pracovni-listy-v-ukrajinstine>

Začleňování žáků s odlišným mateřským jazykem. OPERAČNÍ PROGRAM PRAHA – PÓL RŮSTU ČR [online]. [cit.2022-11-05]. Dostupné z:
<https://www.penizeproprahu.cz/vyzva-c-54-zaclenovani-podpora-zaku-odlisnym-materskym-jazykem-ii/>

SEZNAM ZKRATEK

GDPR - obecné nařízení o ochraně osobních údajů

MŠMT - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

OMJ - Odlišný mateřský jazyk

PPP - Pedagogicko - psychologická poradna

RVP ZV - Rámcový vzdělávací plán pro základní vzdělávání

SPU - speciální poruchy učení

ŠVP - školní vzdělávací plán

V54 - Výzva 54

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1: Oboustranný diamant	8
Obrázek 2: 3D model MiG-29A.....	15
Obrázek 3: 3D model hradu Přimda.....	15
Obrázek 4: 3D model hradu Přimda.....	15
Obrázek 5: mapa Jižního města s vyznačenými oblastmi	15
Obrázek 6: fotografie z projektového dne.....	15
Obrázek 7: fotografie z projektového dne.....	15
Obrázek 8: fotografie z projektového dne.....	15
Obrázek 9: fotografie z projektového dne.....	15
Obrázek 10: fotografie z projektového dne.....	30
Obrázek 11: fotografie z projektového dne.....	30

Seznam tabulek

Tabulka 1:Časový harmonogram.....	15
-----------------------------------	----

Seznam grafů

Graf 1: Pohlaví	35
Graf 2: Máš pocit, že týmový projekt je zajímavější než kdybys pracoval sám?	16
Graf 3: Hodnotíš téma jako zajímavé a pro tebe přínosné?.....	16
Graf 4: Myslíš si, že vyrobené panely zaujmou žáky naší školy, ostatní vyučující a návštěvníky naší školy?	16
Graf 5: Myslíš si, že se díky tomuto projektu budeš dívat na své okolí jinak?.....	16
Graf 6: Kdybys měl dát dnešnímu dni známku jako ve škole, tak by to byla:	16
Graf 7: Měl by další projektový den taky částečně probíhat venku?	16

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 - pracovní list

Příloha 2 - dotazník

PRACOVNÍ LIST - PROJEKTOVÝ DEN - MOJE JIŽNÍ MĚSTO

SKUPINA ŽÁKŮ:

1. VYPIŠTE VŠECHNY ULICE, KTERÉ SE NACHÁZEJÍ VE VAŠEM SEKTORU:

2. VYŠKRTNI, CO SE VAŠEM SEKTORU NENACHÁZÍ:
kostel, popelnice, trávnickové pruhy, hasičská zbrojnice,
poliklinika,
socha, dětské hřiště, odpadkový koš, večerka, cukrárna,
veřejné sportoviště, kaplička, autobusová zastávka, park s
lavičkami, graffiti

3. ZJISTĚTE, ZDA SE V KC ZAHRADA TAKÉ NACHÁZÍ
KOMUNITNÍ ZAHRADA:
ANO - NE.

4. CO TO VLASTNĚ JE, TAKOVÁ KOMUNITNÍ ZAHRADA?

5. DOPLŇTE TEXT O JIŽNÍM MĚSTĚ TĚMITO VÝRAZY:
**Jírovcovo náměstí, „hnědé“ a „černé“, Praha 4, Horní
Kunratice, Praha 11, 80 000.**

Jižní Město je komplex panelových sídlišť v městském obvodu _____ na jihovýchodě Prahy. Tvoří velkou část městské části _____ na územích Chodov a Háje. Bývá označováno za největší sídliště v České republice. V panelácích Jižního Města žije převážná část z přibližně _____ obyvatel městské části Praha 11.

Sídliště Chodov, původně označované jako _____, ačkoliv neleží na území Kunratic, je obklopeno ulicemi Roztylská a U Kunratického lesa. V nitru sídliště leží _____, kde se nachází naše škola a kulturní centrum Zahrada. V severním cípu se nachází stanice metra Chodov, s přilehlým obchodním areálem Westfield Chodov. Po obvodu sídliště jsou rozmístěny autobusové zastávky Petýrkova, U Kunratického lesa, Volha, Na Jelenách a Jarníkova. Orientační symbolikou je sídliště rozděleno na _____ .

7. ZKUSTE NAJÍT A VYFOTIT POTVRZENÍ FAKTU, ŽE NAŠE SÍDLIŠTĚ SE ZAČALO BUDOVAL V ROCE 1979:

6. TVOŘTE POSTER VELIKOSTI A4, NA KTERÉM PRO OBYVATELE A PROCHÁZEJÍCÍ VAŠIM SEKTOREM UVEDETE ZAJÍMAVOST ("FUN FACT") ZAČÍNÁJÍCÍ SLOVY: "VĚDĚLI JSTE, ŽE..... ". POMŮŽOU VÁM NÁZVY ULIC POJMENOVANÉ PO RŮZNÝCH OSOBNOSTECH.

POHLAVÍ:

- dívka
- chlapec

MÁŠ POCIT, ŽE TÝMOVÝ PROJEKT JE ZAJÍMAVĚJŠÍ NEŽ KDYBYS PRACOVAL SÁM?

- ano
- ne
- nevím, nedokážu posoudit

DOKÁZALI JSTE PRACOVAT JAKO TÝM?

- ano
- ne

HODNOTÍŠ TÉMA JAKO ZAJÍMAVÉ A PRO TEBE PŘÍNOSNÉ?

- ano
- ne

MYSLÍŠ SI, ŽE VYROBENÉ PANEKY ZAUJMOU ŽÁKY NAŠÍ ŠKOLY, OSTATNÍ VYUČUJÍCÍ A NÁVŠTĚVNÍKY NAŠÍ ŠKOLY?

- ano
- ne

MYSLÍŠ SI, ŽE SE DÍKY TOMUTO PROJEKTU BUDEŠ DÍVAT NA SVOJE OKOLÍ JINAK?

- ano
- ne

KDYBYS MĚL DÁT DNEŠNÍMU DNI ZNÁMKU JAKO VE ŠKOLE, TAK BY TO BYLA:

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

MĚL BY DALŠÍ PROJEKTOVÝ DEN TAKY ČÁSTEČNĚ PROBÍHAT VENKU?

- ano
- ne

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Klára Polášek

Název kurzu: Studium v oblasti pedagogických věd pro učitele odborných předmětů, praktického vyučování a odborného výcviku

Název práce: Moderní didaktické metody - příprava a realizace projektových dnů

Rok: 2022

Počet stran textu bez příloh: 40

Celkový počet stran příloh: 4

Počet titulů českých použitých zdrojů: 9

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 14

Počet ostatních zdrojů: 2